

prima instanță: Judecătoria Soroca, sediul Central (jud: O. Jamba)

instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud: S. Procopciuc, N. Chircu, E. Grumeza)

DECIZIE

14 aprilie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Dumitru Mardari
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Organizația de Creditare Nebancară „Abesfin”
Societate cu Răspundere Limitată,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Organizația de
Creditare Nebancară „Abesfin” Societate cu Răspundere Limitată împotriva lui
Vasile Ghilescu cu privire la încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată,
împotriva încheierii din 3 februarie 2021 a Curții de Apel Bălți,

c o n s t a t ă :

La 3 august 2020, OCN „Abesfin” SRL a depus cerere de chemare în judecată
împotriva lui Vasile Ghilescu cu privire la încasarea datoriei și încasarea
cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 2 octombrie 2020 a Judecătoriei Soroca, sediul Central
corectată prin încheierea din 16 octombrie 2020 a Judecătoriei Soroca, sediul Central
s-a admis parțial acțiunea OCN „Abesfin” SRL; s-a încasat de la Vasile Ghilescu în
beneficiul OCN „Abesfin” SRL datoria în mărime de 5 513,06 lei și cheltuielile de
judecată în mărime de 270 de lei, iar în total suma de 5 783,60 de lei.

Invocând netemeinicia hotărârii primei instanțe, la 13 noiembrie 2020, prin
intermediul oficiului poștal, OCN „Abesfin” SRL a declarat apel, prin care a solicitat
casarea acesteia.

Prin încheierea din 3 februarie 2021 a Curții de Apel Bălți s-a restituit cererea
de apel depusă la 13 noiembrie 2020 de OCN „Abesfin” SRL împotriva hotărârii din
2 noiembrie 2021 a Judecătoriei Soroca, sediul Central și încheierii din 16 octombrie
2021 a Judecătoriei Soroca, sediul Central, ca fiind înaintată cu omiterea termenului
de atac.

La 18 februarie 2021, prin intermediul oficiului poștal, OCN „Abesfin” SRL, a
declarat recurs împotriva încheierii din 3 februarie 2021 a Curții de Apel Bălți, prin
care a solicitat casarea acesteia cu trimiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului a indicat că încheierea este neîntemeiată, deoarece
instanța de apel a calculat eronat termenele. A menționat că a recepționat copia
hotărârii și încheierii de corectare la data de 21 octombrie 2020, prin intermediul
poștei electronice, data de la care începe a curge termenul de 30 de zile de declarare
a apelului.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Curtea de Apel Bălți a pronunțat încheierea contestată la 3 februarie 2021.

Materialele cauzei atestă expedierea participanților la proces a copiei încheierii motivate prin scrisoarea de însoțire din 4 februarie 2021 (f.d. 64), recepționată de recurentă la 9 februarie 2021.

Astfel, recursul declarat la 18 februarie 2021, este în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427, lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Instanța de recurs a constatat că la prin hotărârea din 2 octombrie 2020 a Judecătorei Soroca, sediul Central corectată prin încheierea din 16 octombrie 2020 a Judecătorei Soroca, sediul Central s-a admis parțial acțiunea OCN „Abesfin” SRL; s-a încasat de la Vasile Ghilescu în beneficiul OCN „Abesfin” SRL datoria în mărime de 5 513,06 lei și cheltuielile de judecată în mărime de 270 de lei, iar în total suma de 5 783,60 de lei.

Invocând netemeinicia hotărârii primei instanțe, la 13 noiembrie 2020, prin intermediul oficiului poștal, OCN „Abesfin” SRL a declarat apel, prin care a solicitat casarea acesteia.

Or, prin încheierea din 3 februarie 2021 a Curții de Apel Bălți s-a restituit cererea de apel depusă la 13 noiembrie 2020 de OCN „Abesfin” SRL împotriva hotărârii din 2 noiembrie 2021 a Judecătorei Soroca, sediul Central și încheierii din 16 octombrie 2021 a Judecătorei Soroca, sediul Central, ca fiind înaintată cu omiterea termenului de atac.

Colegiul învederează că în temeiul art. 369, alin. (1), lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie printr-o încheiere cererea, dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelanta nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Recurenta a criticat încheierea instanței de apel, indicând că instanța de apel a ajuns la o concluzie incorectă precum că apelul a fost depus în afara termenului legal, deoarece apelul de a fost depus în interiorul termenului de 30 de zile de la momentul aducerii la cunoștință a hotărârii primei instanțe.

În conformitate cu prevederile art. 362, alin. (1) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Aliniatul (3) al aceluiași articol prevede că repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

Art. 110 Cod de procedură civilă, statuează expres că termenul de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea

instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În contextul normelor precitate, Colegiul precizează că termenul de apel împotriva hotărârii instanței de fond din 2 octombrie 2020 este de 30 zile și a început să curgă la 3 octombrie 2020.

Contrar prevederilor art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă, OCN „Abesfin” SRL a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 2 octombrie 2020, abia la 13 noiembrie 2020, fără a solicita repunerea în termen, fapt ce a și impus restituirea cererii de apel ca fiind tardivă.

În sensul art. 10 alin. (1)-(3) Cod de procedură civilă, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural. Efectuarea necorespunzătoare a actelor de procedură va fi invocată, în fiecare caz de comitere a încălcării legii, de către judecător sau de participantul care are interes să o invoce.

Sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

În speță, Colegiul consideră necesar a învedera că Curtea Europeană pentru Drepturile Omului în hotărârile sale Istrate, Melnic și Ceachir contra Republicii Moldova din 13 iunie 2006, 14 noiembrie 2006 și 15 ianuarie 2008 a constatat că instanțele judecătorești naționale prin admiterea spre examinare a unei cereri de apel/recurs depuse peste termenul limită au încălcat principiul securității raporturilor juridice.

La caz, Colegiul conchide că acțiunile apelantei nu constituie decât o eludare a acestuia de a-și realiza drepturile procedurale, rezultând din prevederile art. 56 alin. (3) și art. 61 alin. (1) Codul de procedură civilă, care obligă părțile de a se folosi cu bună-credință de drepturile lor procedurale.

Or, apelanta nu a dat dovadă de diligență și bună-credință în realizarea drepturilor sale, ca ulterior să invoce încălcarea drepturilor sale procedurale, în condițiile când personal nu și-a realizat drepturile garantate de legislația în vigoare.

De asemenea, Colegiul notează că OCN „Abesfin” SRL, declarând apel împotriva hotărârii din 2 octombrie 2020 a Judecătoriei Soroca, sediul Central nu a solicitat repunerea în termen de declarare a apelului.

În conformitate cu art. 116 alin. (1), (3) Cod de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanța. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

La caz, apelanta nu a solicitat repunerea în termen, iar repunerea în termen în condițiile normei precitate nu poate avea loc din oficiu.

Astfel, instanța de apel întemeiat a reiterat că apelul împotriva hotărârii din 2 octombrie 2020 a instanței de fond, a cărui termen de contestare curge de la pronunțarea acesteia, conform art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă, a fost depus doar la 13 noiembrie 2020, adică cu încălcarea termenului legal de contestare.

În circumstanțele expuse, argumentele expuse în apel nu au putut fi examinate sub aspectul temeiniciei actului de dispoziție contestat, în condițiile când apelanta a omis termenul legal de contestarea a acestuia.

CtEDO, într-o practică constantă, stabilește că participanții procesului de judecată, inițiind proceduri în justiție, urmează să-și asume un rol activ urmărind cu diligență derularea procesului său. Or, fiind persoană interesată în examinarea acestei cauze, urma să întreprindă toate măsurile necesare în vederea contestării în termen a hotărârilor instanței de fond.

Prin urmare, instanța de apel corect a considerat că apelanta nu s-a conformat prevederilor legale și nici nu a luat măsuri necesare, după cum sugerează jurisprudența CtEDO, de a proteja drepturile sale de acces la instanță (Van Harn vs Germany, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007), ceea ce a dus la omiterea termenului de contestarea a hotărârii judecătorești.

Colegiul remarcă că exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Mai mult de atât, Colegiul menționează că părțile antrenate într-un proces, trebuie să se comporte cu bună-credință în raport cu drepturile procedurale conferite de legislator și trebuie să urmărească cu bună-credință desfășurarea procesului, remarcă sugerată și de jurisprudența CEDO.

Astfel, instanța de apel întemeiat a concluzionat că apelul declarat la 13 noiembrie 2020 de către OCN „Abesfin” SRL, împotriva hotărârii din 2 octombrie 2020, a fost unul tardiv, deoarece a fost declarat în afara termenului legal, iar repunerea în termen nu a fost solicitată.

În circumstanțele expuse, Colegiul consideră că argumentele recurente privind motivele omiterii termenului de contestare a hotărârii, sunt neîntemeiate și lipsite de suport probatoriu, urmând a fi respinse.

Pe cale de consecință, instanța de judecată consideră că recurenta a demonstrat o neglijență a drepturilor sale procedurale stipulate în legislația națională. Or, ultima trebuia să întreprindă toate măsurile necesare de a-și proteja drepturile de acces la instanță. Contrar celor menționate, apelanta nu a dat dovadă de promptitudine în vederea exercitării căii de atac în termen.

În astfel de circumstanțe, instanța decelează că acțiunile recurente privind depunerea cererii de apel la data de 13 noiembrie 2020, împotriva hotărârii din 2 octombrie 2020, nu constituie decât o ignorare a acesteia de a-și respecta drepturile și obligațiile procedurale, în condițiile când art. 56 alin. (3) și art. 61 alin. (1) Cod de procedură civilă, care obligă părțile de a se folosi cu bună-credință de drepturile lor procedurale.

Subsidiar, Colegiul precizează că recurenta era obligată să cunoască și să înțeleagă consecințele inacțiunilor sale, având în vedere și faptul că cadrul legal la acest compartiment este clar, simplu și lipsit de obscuritate.

Din considerentele menționate și având în vedere că Curtea de Apel Bălți, corect a restituit cererea de apel depusă de OCN „Abesfin” SRL, iar argumentele

invocate în recurs poartă un caracter declarativ, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că recursul este neîntemeiat și necesită a fi respins, cu menținerea încheierii recurate.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Organizația de Creditare Nebancară „Abefin” Societate cu Răspundere Limitată.

Se menține încheierea din 3 februarie 2021 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Organizația de Creditare Nebancară „Abefin” Societate cu Răspundere Limitată împotriva lui Vasile Ghilescu cu privire la încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Dumitru Mardari

Galina Stratulat